

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato: 21. april 2006
Kontor: Kommunaløkonomisk kt.
J.nr.: 2006-2400-39
Sagsbeh.: TJ
Fil-navn: Alm del 86

**Besvarelse af spørgsmål nr. 86 (Alm. del), som Folke-
tingets Kommunaludvalg har stillet til indenrigs- og
sundhedsministeren den 15. marts 2006**

Spørgsmål nr. 86:

"Det fremgår af udligningsreformaftalen, at en justering af udligningsniveauet i landsudligningen (samt en kompenserende justering af udligningsniveauet i hovedstadsudligningen), kun kan ske i den ene retning. Der ønskes en redegørelse for baggrunden for denne asymmetri, herunder en redegørelse for incitamenterne for kommunerne uden for hovedstadsområdet til at skabe vækst. Derudover ønskes en redegørelse for den årlige vækst i beskatningsgrundlaget i henholdsvis hovedstadsområdet og resten af landet fra 1980 og frem."

Svar på spørgsmål nr. 86:

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 85 er fastsættelsen af udligningsniveauet et politisk spørgsmål. Der er ikke noget til hinder for i lovgivningen at foretage en samlet eller gradvis forhøjelse af udligningsniveauet uden hensyn til udviklingen i beskatningsgrundlaget i de enkelte dele af landet. Men der kan være betydelige byrdefordelingsmæssige virkninger ved en ændring af udligningsniveauet.

I forbindelse med forberedelsen af udligningsreformen har det fra flere sider været påpeget, at det hidtidige udligningsniveau i landsudligningen på 45 procent var meget lavt set i forhold til borgernes stigende forventninger til kommunernes muligheder for at kunne tilbyde et rimeligt serviceniveau i alle dele af landet og sammenholdt med udligningsniveauet mellem amterne på 80 procent.

På den baggrund indgår det derfor i finansieringsaftalen, at det generelle udligningsniveau allerede med virkning fra 2007 hæves på én gang fra 45 til 58 procent.

Med denne forhøjelse har partierne bag aftalen fundet en balance mellem kravene til et højere udligningsniveau og hensynet til at undgå meget drastiske byrdefordelingsvirkninger ved en forhøjelse, der sker på én gang.

Da der imidlertid med et udligningsniveau på 58 procent fortsat vil eksistere ret betydelige forskelle i kommunernes muligheder for at tilvejebringe service over for borgerne, har partierne drøftet mulighederne for på en lempelig måde at gennemføre en yderligere forhøjelse af udligningsniveauet.

Den i spørgsmålet nævnte reguleringsmekanisme er resultatet af denne drøftelse. Når ordningen er asymmetrisk skal det ses i lyset af, at baggrunden – som netop anført – har været et ønske om at hæve udligningsniveauet yderligere, hvis dette kunne ske på en lempelig måde.

Set under ét er det kommunerne i hovedstadsområdet, som har de højeste beskatningsgrundlag pr. indbygger, og som derfor vil tabe ved en isoleret forhøjelse af udligningsniveauet i landsudligningen. For at opnå at disse kommuner set under ét ikke skal opleve en direkte økonomisk tilbagegang ved en forhøjelse af udligningsniveauet, er forhøjelse af udligningsniveauet derfor betinget af, at væksten i beskatningsgrundlaget i hovedstadsområdet er stærkere end i det øvrige land.

Når et givent udligningsniveau er etableret, må samtlige kommuner i landet indrette sig i forhold hertil. Som nævnt i besvarelsen af spørgsmål 85 har systemet med årlige kommuneaftaler hvert år sikret en balance i den samlede kommunale økonomi, men den enkelte kommune har måttet tilpasse sig efter lokale forhold, dog således at det til enhver tid gældende udligningssystem altid har sikret kommunen en delvis kompensation for afvigelser fra den landsgennemsnitlige udvikling.

For så vidt angår incitamentet for kommuner uden for hovedstadsområdet til at skabe økonomisk vækst, så vil dette incitament fortsat være til stede. Udligningsniveauet vil med lovforslag L 194 højst komme til at udgøre 68 procent, og kommuner med dette udligningsniveau vil således fortsat selv beholde en meget betydelig del af en lokal indkomstfremgang.

Da der ikke er fuld udligning, vil den enkelte kommune uden for hovedstadsområdet fortsat have interesse i økonomisk vækst, uanset om udligningsniveauet i den generelle ordning måtte være 1 procentpoint højere end året før. For ugunstigt stillede kommuner vil udligningsniveauet for en del af det strukturelle underskuds vedkommende under alle omstændigheder udgøre 90 procent, jf. lovforslagets § 12.

For så vidt angår den årlige vækst i beskatningsgrundlaget for de enkelte kommuner samt henholdsvis hovedstadsområdet og det øvrige land er den vist i vedlagte tabel. Den årlige vækst for kommunerne i hovedstadsområdet fremgår af side 1, mens den årlige vækst i beskatningsgrundlaget for kommunerne i det øvrige land fremgår af side 2. Tabellen viser væksten i beskatningsgrundlaget siden 1983, som er det første år, ministeriet har data for. Som det fremgår, har der over årene været variationer, således at hovedstadsområdet i nogle år har oplevet en svagere vækst end den øvrige del af landet og i andre år har oplevet en stærkere vækst. Det skal imidlertid bemærkes, at hovedstadsområdet i samtlige år har haft et niveau for beskatningsgrundlaget, der har været højere end i den øvrige del af landet. Kommunerne i hovedstadsområdet har således i alle årene under ét været i stand til at finansiere et højere serviceniveau ved en given skatteprocent end i det øvrige land.

